

## I R O D A L O M.

**Hegedüs Loránt:** „Uram Jézus!“ Budapest, 1934. 8<sup>o</sup> 88 old. Sylvester R. T. kiadása.

Ravaszh László a könyvhez írott „Előszó“-ban ezeket írja: „Bizonyágtétel ez a könyv, egy ragyogó és magányos elmének Jézussal való találkozásából fakadt, forró emberi lira. Ezért mert egyéni; egyetemes; azért, mert őszinte: igazi; azért, mert az ihlet pillanatából született: örökre érvényes.“ Ennél találébb jellemzését nem igen adhatjuk ennek a könyvnek, amelyben egy nemesen érző és mélyen gondolkozó lélek tárja előnkbe a maga vallásos világát. Két sarkpontja van ennek a világnak: a Biblia és Jézus. De a biblia is azért első rendű érték, mert benne Jézus szól hozzánk. A hittanok és teológiai magyarázatok helyett egyenesen oda viszen az eredeti kuforráshoz, ahonnan az örök élet vize csörgedez. A biblián keresztül látja Jézust s minket is viszen magával, hogy lábaihoz ülve hallgassuk beszédét. A bibliához vezető utakon vannak egyes kitérők, amelyeknek rendeltetését nem értjük, de minden esetben olyan fennkölt magyarázatokat kapunk, hogy benne megnyugszunk, mert érezzük, hogy a cél nincsen eltévesztve. Minden sorából a megértés és szeretet beszél. Valóban az ihlet pillanataiban született ez a könyv. Olvasása gyönyörűséget és lelki gazdagodást jelent.

**Fikker János:** „Bevezetés a vallás lényegéhez“. Füßnyomda, Torda 1934. 153 old. 16<sup>o</sup>. A napokban új könyv jelent meg ezen a címen az unitártus könyvpiacón. Szerkesztője egyik fiatal papunk. A könyv nálunk egészen új a maga nemében. Valásfilozófiai munka, mely felöleli a vallás-kutatás minden ágát, módszerét, célját. Végig vezet a primitív ember elgondolásától a nagy vallásos egyéniségek bizonyágtételéig a vallásra vonatkozólag. Perspektívája felöleli az ilyen irányú irodalmat és mintegy szintézisben egyesíti, habár sokszor csak nagy vonásokban. Rámutat a valás-kutatás gyakorlati fontosságára, valamint a vallás lényegére. A vallás külső megnyilatkozásai mellett rámutat létjogosultságára. Kitér arra a támadásra, mely az új lélektan részéről érte és éri a

vallást és ügyes dialektikával hártja el a támadás élét. Mély vallásos hit és meggyőződés csendül ki minden lapjáról s hite, meggyőződése mellett komoly elmélyedésről is bizonytságot tesz a könyv. Minden gondolkozó és érdeklődő ember figyelmét megérdemli e munka. Kiállításra, leszámítva a sok sajtóhibát, csinos. Megszerezhető szerzőnél, valamint az iratterjesztőnél. Ára 40 Lei. L. M.

**McLachlan Herbert:** *The Unitarian Movement in the Religious Life of England.*, London, 1934. I. kötet 317 oldal. — Az angol nyelvű unitárius történetírásnak az amerikai Wilbur professzor mellett Gordon Sándor elhunya óta legszorgalmasabb és legtehetségesebb munkása McLachlan, a manchesteri Unitarian College dékánja. Az angol unitárizmus történetére vonatkozóan már számos tanulmánya jelent meg. Ebben a munkában hallatlan szorgalommal és nagy pontossággal gyűjti egybe azok az ezerfelé szétszórt adatokat, melyek az angol unitárizmus mozgalmán keresztül 1700 és 1900 között Anglia vallásos életében a biblikus gondolkodásban, a különféle intézetekben, iskolákon és egyetemeken, folyóiratokon és a tudományos irodalom minden ágán keresztül megnyilatkoztak és jelentőséggel bírtak. Az angol unitárius gondolat erejét, értékelését és megnyilatkozásait ismerteti ez a munka, melyet pár sorban áttekinteni nem lehet, de mely az angol unitárizmus tanulmányozásánál mindenki számára nélkülözhetetlen. Várjuk a második kötetet, mert ennek kora érdeklődési körünkhöz sokkal közelebb áll, mert a XIX. és XX. század általunk is jobban ismert angol unitárius gondolat megnyilatkozásait fogja felölelni.

*Ferencz József.*

**Holt V. Raymond:** *Progress and Christianity.* London, 1931. 64 oldal. Angol unitárius testvéreink könyvkiadóvállalata a Lindsey Press 30 kötetből álló sorozatot indított el, mely a vallás modern szükségével és problémáival kíván foglalkozni. A sorozatot az oxfordi Manchester College nagy tudású történészprofesszora szerkeszti s a fenti címen ő írja a sorozat első kötetét. Röviden világos előadásban három részre osztva foglalkozik a haladással s annak a kereszténységhez való viszonyával. A haladás természete, ténye és folyamata alkotják fejtegetései megállóhelyeit. A modern civilizáció napról-napra új kérdések elé állít, melyekkel vallásos keresztény életünkben foglalkoznunk kell. A szociális igazságok és a lélek mélyén élő hit emberi életünk alkotóelemei. A haladás szelleme egy úton kell, hogy járjon a kereszténység szellemével. Ma áll a harc s annak eldőlését a jövőendő fogja megmutatni. A sorozat többi megjelent érdekes kötetei is megérdemlik a részletesebb ismertetést. Anglia legkonzervatívabb napilapja a Times, irodalmi mellékletében a sorozat méltatásakor megállapítja, hogy ezek a dolgozatok az unitárius keresztény elgondolást tartalmazzák, anélkül, hogy egy felekezeti kimondott propagandairatainak kellene őket tekintenünk. A ma vallásos és erkölcsi életének hű tükrői.

*Ferencz József.*

## KÜLÖNFÉLÉK.

**Olvasóinkhoz.** A közeledő karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából testvéri szeretettel köszöntjük olvasóinkat, s kívánjuk, hogy a mai aggodalmakkal teljes időkből az ünnepek hozzanak békességet, keresztényi hitet és testvéri szeretetet a lelkekbe. Egyben kérjük, hogy folyóiratunkról is megemlékezni sziveskedjenek s anyagi és szellemi támogatásukkal lehetővé tenni, hogy az evangélium igazságainak minél szélesebb körben lehessünk magvetői.

**A lelkészi kongrua** A vallásügyi miniszter értesítette egyházi főhatóságunkat, hogy az unitárius lelkészek kongruáját 1935. január 1-től kezdve 100% kal felemeli. Lelkészi karunk nehéz éveket élt át amaz igazságtalan eljárás miatt, amely kongruánkat annyira leszállította, hogy a megélhetés súlyos gondjai alatt roskadoztunk. Emiatt csak nagy önfeláldozással és lemondással tudtuk hivatásunk lelki terheit is hordozni. Nem mondjuk, hogy most már a célt elértük s független és anyagi gondoktól mentes életet élhetünk. De mégis jól esik ez a gondoskodás, amely némi könnyebülést jelent s újabb erőforrás, mely hivatásunk betöltéséhez hitet és biztatást ad.

**Egyházi Főtanács.** A folyó évi Főtanács ideje december elejére volt tervezve. Azonban a tanári és tanítói vizsgákkal kapcsolatban felmerült súlyos sérelmek és aggasztó nehézségek elkerülhetetlenül parancsoló kötelességgé tették, hogy a püspök ur és egyházi titkár a többi egyházak vezetőivel együtt Bukarestbe utazzanak s több irányú kihallgatást eszközöljenek ki, ami hosszabb időt vett igénybe. Ezért a Főtanácsot, a közbejövő ünnepek miatt a jövő év elejére halasztotta az E. K. T.

**Kovács Imre nyugalmába ment.** Alig tudjunk elhinni, hogy ez a pályáját szerető, hiveiért élő s azoktól is kedvelt lelkipásztor